

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อแสวงหาสภาพที่เป็นอยู่เกี่ยวกับพฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองตามคำรายงานของนักเรียน ครู และผู้ปกครองว่า (๑) เคยทำบ่อยเพียงใด (๒) มีแนวโน้มจะทำมากขึ้นเพียงใด (๓) เคยเห็นคนอื่นทำบ่อยเพียงใด และ (๔) คิดว่าคนอื่นมีแนวโน้มจะทำมากขึ้นเพียงใด

๒. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมจริยธรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองตามคำรายงานของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ตามตัวแปรเพศ ศาสนา สถานภาพ สภาพความเป็นเมือง ภูมิภาค และอาชีพหลักของครอบครัว

สมมติฐานการวิจัย

พฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเอง ตามคำรายงานของนักเรียน ครูและผู้ปกครอง จะแตกต่างกันเมื่อพิจารณาตามตัวแปร เพศ ศาสนา สถานภาพ สภาพความเป็นเมือง ภูมิภาค และอาชีพหลักของครอบครัว

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มัธยมศึกษาปีที่ ๓ มัธยมศึกษาปีที่ ๔ ครู และผู้ปกครอง ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) จากพื้นที่ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออก เชียงเหนือ และกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น ๒,๘๓๔ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสำรวจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี ๒ ตอน

ตอนที่ ๑ แบบสำรวจข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ เป็นแบบเลือกตอบและเติมข้อความเกี่ยวกับสถานภาพ เพศ อายุ ระดับการศึกษา เชื้อชาติ ศาสนา ภูมิภาค อาชีพหลักของ-

ครอบครัว และจำนวนสมาชิกทั้งหมดในครอบครัว

ตอนที่ ๒ แบบสำรวจพฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองมี ๒ ชุด แต่ละชุดมีการกระทำต่อตนเอง ๒๐ ข้อ แต่ละข้อมีคำถาม ๔ คำถามคือ (๑) เคยทำหรือไม่ (๒) จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส (๓) เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่ (๔) คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส แต่ละคำถามให้ตอบแบบประเมินค่า (Rating Scale) ๓ ระดับ (ให้คะแนน ๐, ๑ และ ๒ ตามลำดับ)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. เสนอแบบสำรวจให้กลุ่มตัวอย่างตอบโดยกระจายแบบสำรวจทั้ง ๒ ชุด ให้จำนวนเท่า ๆ กัน
๒. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสำรวจที่ได้จากการตอบของกลุ่มตัวอย่าง
๓. บันทึกคะแนนที่ได้ลงในเทปแม่เหล็ก เพื่อเป็นสื่อนำเข้าสู่เครื่องคอมพิวเตอร์ทำการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดในการวิจัยครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส (Statistical Package for The Social Sciences - SPSS) ติดตั้งในระบบเครื่องคอมพิวเตอร์ IBM ๓๗๐/๑๓๘ ณ สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อคำนวณและวิเคราะห์ค่าต่อไปนี้

๑. ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และช่วงความเชื่อมั่น ๙๕% ของคะแนนพฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เป็นรายมาตร
๒. ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนพฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองจำแนกตามตัวแปรต้น
๓. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายมาตรตามตัวแปรต้น โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)

๔. ในกรณีที่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ (Sheffe)

ผลการวิจัย

ในการสำรวจพฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองตามคำรายงานของนักเรียน ครู และผู้ปกครองครั้งนี้ พบว่า

๑. พฤติกรรมที่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดรายงานว่าเคยทำบ่อย ๆ มีทั้งสิ้น ๑๒ ข้อ เรียงลำดับจากบ่อยที่สุดลงไปคือ ความรู้ตัวไม่ประมาณ ความภาคภูมิใจในตนเอง ความมีวินัยต่อตนเอง การรักษาสุขภาพตนเอง ความขยันหมั่นเพียร การปรับปรุงตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การสำรวจตนเอง ความรู้สึกผิด ความพอใจในตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเอง และการลงโทษตนเอง ส่วนพฤติกรรมที่รายงานว่าไม่เคยทำคือ การยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข

๒. พฤติกรรมที่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดรายงานว่าจะทำแน่ ๆ ถ้ามีโอกาสมี ๑๐ ข้อ เรียงลำดับจากจะทำมากที่สุดลงไปคือ ความรู้ตัวไม่ประมาณ ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัยต่อตนเอง การรักษาสุขภาพตนเอง การปรับปรุงตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การสำรวจตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเอง และความพอใจในตนเอง ส่วนพฤติกรรมที่รายงานว่าจะไม่ทำถ้ามีโอกาสคือ การยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข

๓. พฤติกรรมที่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดรายงานว่าเคยเห็นคนอื่นทำบ่อย ๆ มี ๑๐ ข้อ เรียงลำดับจากที่เคยเห็นบ่อยที่สุดลงไปคือ การปรุงแต่งร่างกาย ความรู้ตัวไม่ประมาณ การยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข การแสดงอารมณ์อย่างไม่ปิดบัง ความขยันหมั่นเพียร การรักษาสุขภาพตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ความมีวินัยต่อตนเอง การปรุงแต่งร่างกาย ความขยันหมั่นเพียร และความเชื่อมั่นในตนเอง ส่วนพฤติกรรมที่คิดว่าคนอื่นจะทำน้อยที่สุดคือ ความละอายใจและการลงโทษตนเอง

๔. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองมากที่สุดคือ สถานภาพและอาชีพหลักของครอบครัวตามลำดับ ส่วนตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมดังกล่าวคือ ศาสนา

๖. ผู้หญิงและผู้ชายมีพฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) และโดยส่วนรวมพบว่าผู้หญิงมีพฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองมากกว่าผู้ชาย

๗. ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลามมีพฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

๘. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มัธยมศึกษาปีที่ ๓ มัธยมศึกษาปีที่ ๕ ครู และผู้ประกอบการมีพฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) และโดยส่วนรวมพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีพฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ ในขณะที่ครูมีพฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

๙. ผู้ที่อยู่ในใจกลางมหานคร ชานมมหานคร อำเภอเมือง และอำเภอชนบท มีพฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) และโดยส่วนรวมพบว่าคนในสังคมเมืองคือคนที่อยู่ในใจกลางมหานครและอำเภอเมือง มีพฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองมากกว่าคนในสังคมชนบทหรือคนที่อยู่ในชานมมหานครและอำเภอชนบท

๑๐. คนที่อยู่ในภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) และพบว่าโดยส่วนรวมคนในกรุงเทพมหานคร และภาคใต้มีพฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองมากกว่าคนในภาคอื่น ๆ และคนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่ำสุด

๑๑. ผู้ที่มีอาชีพหลักของครอบครัวเป็นข้าราชการ ผู้ใช้แรงงาน ธุรกิจการค้า และลูกจ้างเอกชน มีพฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) และพบว่าโดยส่วนรวมผู้ที่มีอาชีพหลักของครอบครัวเป็นข้าราชการ มีพฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ และผู้ที่มีอาชีพหลักของครอบครัว เป็นผู้ใช้แรงงานและลูกจ้างเอกชนน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรที่จะใช้วิธีการอื่น ๆ ในการศึกษาบ้าง เช่น การสังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง ๆ เพื่อจะได้ข้อมูลที่เกิดขึ้นตามสภาพความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น
๒. ควรที่จะมีการศึกษาเพิ่มเติมด้วยว่ามีสาเหตุหรือปัจจัยอะไรที่ผลักดันให้บุคคลกระทำและมีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเอง เช่นนั้น
๓. ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อพิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมบางด้านที่ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าเป็นที่น่าฉงน เช่น ภูมิภาคกับความขยันหมั่นเพียร เพศกับการรักษาสุขภาพตนเอง ศาสนากับพฤติกรรมการมุ่งเกี่ยวกับอบายมุข เป็นต้น
๔. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในตัวแปรต้นอื่น ๆ เช่น การอบรมเลี้ยงดู ลำดับการเกิด ระดับสติปัญญา ฐานะทางเศรษฐกิจสังคม ว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองหรือไม่ อย่างไร
๕. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมกับกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น กลุ่มเยาวชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน เยาวชนที่มีปัญหาทางด้านความประพฤติ และประชาชนทั่วไป เพื่อรวบรวมข้อมูลในด้านนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
๖. ควรที่จะมีการศึกษาเพิ่มเติมด้วยว่า ตัวแปรต้นต่าง ๆ มีปฏิสัมพันธ์กันหรือไม่ ในลักษณะของการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางหรือสามทาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย